

КИЇВСЬКЕ ФІЛОСОФСЬКЕ КОЛО XX сторіччя

Київ є осередком філософування вже не одне століття, і навіть зважаючи на всі політичні перипетії та інституційні розриви впродовж цього часу, можна впевнено говорити як про певну духовну наступність, так і про бажання зберігати ідентичність належності до кола київської філософії. Однак, шляхи до здобуття такої ідентичності виявилися множинними. Саме тому важливий ретельний історико-філософський аналіз феномену так званої Київської філософської школи, покликаний значною мірою прояснити подальші спроби його філософської концептуалізації. Представлені у даному числі матеріали опитувань різних генерацій київської філософської спільноти, здійснені з ініціативи та зусиллями М. Бойченка, мають характер попередньої розвідки. При цьому організатор опитувань керувався припущенням про можливість визначити певну спільноту науковців 60–80-х років XX століття як «Київську філософську школу», цілком усвідомлюючи неоднозначність та полемічність такого визначення.

Історико-філософську оцінку феномену та визначення можливостей його поняттєвого оформлення надали знані фахівці з Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди, Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Їм було запропоновано дати відповіді на низку запитань: коли починає своє існування феномен Київської філософської школи і чому саме у цей час; якими були головні філософські впливи на її засновників; якими були її вихідні настанови та які ідеї стали для неї вресіті-ресіт засадничими; які основні напрями всередині цієї школи і чи пов'язані вони з якимиись видатними її представниками; у чому полягають її слабкі місця (теоретичні, інституційні тощо); які впливи цієї школи на сучасне вітчизняне філософування можна вважати незаперечними; які її інтенції й досі належно не розкрито; в чому історична значущість феномену Київської філософської школи і чи усвідомлена вона достатньою мірою сучасними вітчизняними філософами, зокрема молодшими філософськими поколіннями; зрештою, чи потрібно аналізувати здобутки так званої Київської філософської школи під час надання філософської освіти, і якщо так, то в якому форматі та в рамках яких навчальних дисциплін?

У даному випуску наведено також аналіз опитування щодо феномену Київської філософської школи філософів-магістрів другого року навчання трьох основних київських осередків надання академічної філософської освіти – філософського факультету Київського національного університету ім. Т. Шевченка, факультету гуманітарних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Інституту філософської освіти та науки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Таким чином, у цьому числі «ФД» подано позиції представників основних філософських поколінь та основних центрів академічного філософування у Києві. Саме розмаїття і навіть полемічність цих позицій засвідчує, що філософія у Києві досягла тієї зрілості, коли істина і свобода її пошуку важливіші за видимий консенсус і хибну популярність. Водночас, відкритість для дискусій і прагнення філософської комунікації, які демонструють учасники цього проекту, надають впевненості у майбутньому київського кола філософування.